

העליון: בכירי שטראוס ישלמו את מלוא הקנס שהטילה עליהם רשות התחרות

תאגידים-הגבלים עסקיים-מיזוג חברות

תאגידים-הגבלים עסקיים-הסדר כובל

סדר דין אזרחי-סעדים זמניים-עיכוב ביצוע

ע"א 35752-03-25 בר דעה ואח' נ' הממונה על התחרות

כב' השופט – ע' גרוסקופף

ב"כ המערערים: עו"ד נבות תל-צור; עו"ד ליה גוני; ב"כ המשיבה: עו"ד עומר ואגו

21.9.25

העובדות:

1. עסקין בערעור על החלטת בית הדין לתחרות לדחות את בקשתם של נושאי משרה בכירים בשטראוס לעיכוב ביצוע החלטת הממונה על התחרות להטלת עיצומים כספיים עליהם, בגובה 601,187 ש"ח כל אחד. חברות שטראוס גרופ בע"מ ומשק ויילר בע"מ, התקשרו בחודש יולי 2021 בהסכמי מיזוג, בהם נכללה תניה שהגבילה את פעילות ויילר בתחום תחליפי החלב, תוך הכפפת הפעילות בתחום זה לאישורה של שטראוס, עוד בתקופה שבין מועד החתימה על ההסכמים ועד למימוש העסקה. בחודש פברואר 2022 הודיעה הממונה כי היא מתנגדת למיזוג, לאחר שמצאה כי קיים חשש סביר שהמיזוג יפגע, בין היתר, בתחרות בשוק המשקאות הצמחיים הטריים בו עסקה ויילר לפני המיזוג. הממונה קבעה כי הגבלת פעילות ויילר בתחום תחליפי החלב באופן גורף, כבר ממועד החתימה ועוד לפני שהוגשו הודעות מיזוג לבחינתה, ותוך נטילת שיקול הדעת העצמאי של ויילר, באופן שמעביר בפועל את השליטה לידי שטראוס – מהווה מעשה שיש בו משום מיזוג שמתקיימים בו תנאי סעיף 17 לחוק התחרות. עוד נקבע, כי יש בכך כדי להפר את החובות הקבועות בסעיף 19 לחוק. נוכח האמור הוחלט, בין השאר, כי בנוסף לעיצומים שהוטלו על שטראוס ועל ויילר, יש להטיל גם על המערערים עיצומים כספיים, בשל היותם נושאי משרה בכירים בשטראוס בתקופה הרלוונטית ובשל מעורבותם בהפרה. המערערים הגישו ערר על החלטת הממונה, ולצידו בקשה לעיכוב ביצוע. לשיטתם, הערעור מכון בראש ובראשונה כלפי קביעת הממונה כי ישנה הפרה שהם נושאים באחריות אישית לה.

ההחלטה:

1. כב' השופט ע' גרוסקופף פסק כי יש לדחות הערעור בעיקרו, למעט לעניין פריסת התשלומים. הסעד הזמני אותו ביקשו המערערים בבית הדין, עניינו עיכוב ביצוע החלטת הממונה להטיל עליהם עיצומים כספיים. מבחינת מהותו, זהו סעד המבקש להקפיא החלטה שקיבלה רשות מינהלית עד שהיא תעמוד במבחני הליך הביקורת השיפוטית שנקבע בחוק, כלומר מבחינת הדין המינהלי, מדובר ב"צו ביניים". יש לראות בהחלטה בבקשה לעיכוב ביצוע החלטה לעניין "צו ביניים", ומשכך, לפי סעיף 39 לחוק התחרות, היא נתונה לערעור בזכות לבית המשפט העליון בדין יחיד. החלטת הממונה, המייחסת אחריות אישית למערערים, אינה עניין של מה בכך, עם זאת, כאשר

מדובר בקביעת אחריות אישית ובהטלת עיצום כספי, ישנה חשיבות למתן מענה אפקטיבי, מהיר ויעיל, ואין בעצם הגשת הערר בכדי לעכב את ההחלטה – הן לעניין קביעת האחריות האישית, הן לעניין דרישת התשלום.

2. לגופו של עניין, נקבע כי טענות המערערים עניינן בהכבדה כלכלית מסוימת, גרידא, ולא בקושי כלכלי משמעותי לבצע את התשלום, ובכך אין כדי להצדיק סטייה מהכלל לפיו הגשת ערר אינה מעכבת את ביצוע ההחלטה. המערערים לא צרפו נתונים מלאים ביחס להכנסותיהם ומצבת נכסיהם כיום, ובכל מקרה התשלום הינו הפיך בדרך של השבה. אשר לקביעת האחריות האישית, המערערים לא הוכיחו כל נזק ממשי שנגרם להם. יתכן שעצם הקביעה לפיה אדם נושא באחריות אישית להפרת הדין – תגרום לו נזק קונקרטי, לדוגמה כאשר צד שלישי מחליט להפסיק את ההתקשרות עימו, באופן שגורר אחריו נזקים כלכליים. השאלה היא האם יש תועלת בעיכוב הביצוע כדי להשפיע על הצד השלישי שלא להפסיק את ההתקשרות. פגיעה כללית מעצם קביעת האחריות האישית, הינה חלק בלתי-נפרד מהתכלית ההרתעתית של ייחוס אחריות אישית ביחס להפרה. סנקציה מינהלית כדוגמת הטלת עיצום כספי בשל אחריות אישית, פחותה בחומרתה מהרשעה בפלילים המלווה בקלון חברתי וברישום פלילי. עמדה לפיה עצם הפגיעה הכללית בכבודו ובשמו הטוב של אדם, כתוצאה מקביעת אחריותו האישית להפרת הדין – מצדיקה את עיכוב ביצועה, סותרת את התכלית ואת ההיגיון העומד בבסיס השימוש באמצעי אכיפה מינהליים. עם זאת, שעה שהמערערים שילמו עד כה את עיקר הסכום בו חויבו, יש להיעתר לבקשתם החלופית, ולאפשר להם פריסה של היתרה.

לסיכום, הערעור נדחה, בכפוף לפריסת יתרת תשלומי העיצומים הכספיים.